

მათრახი

და საღამური

№ 14

ყოველ-კვირეული, იუმორისტული ჟურნალი

მ ა რ ა მ ა ნ ი.

„ოჰ სამშობლოვ, უმადურო,
 ვინ გასწირე იცი ვანა?
 ვინაც შენი „დიდებისთვის“
 სისხლით მორწყო ეს ქვეყანა.
 მე, რომელიც სიყრმითაგან
 დღევანდლამდე შენ გეტრფოდი,
 დაუღალავ „შრომისათვის“
 ასეთ ქვეყნის მოველოდი?
 ვინც იოანი დიდებული
 ვგზომ მორთო, დაამშვენა,
 ვის „საქმეთა საგმიროთა“
 ვერ გამოსთქვამს კაცის ენა,
 ვინაც მამულს გაუმრავლა
 მძარცველი და მუქთა ხორა,

დღეს შენ უნდა მოიძულო
 და ვასტყორცნო საღალაქ შორა???”
 ნაღელიანად ლილინებდა
 ქარაგანის წინამძღოლი
 ნაშახარი ალი მამედ
 და იმისი ოთხი ცოლი.
 გზა ეკირათ რუსეთისკენ...
 ერთადერთი დარჩა მხარე,
 სადაც კვალად პატივშია
 ხალხი ვგზომ გულ-მწუხარე.
 იქ, სამშობლოს კაბადონზე,
 გაჰქრა მათი მზე და მთვარე
 ვერ იხილონ შუქი მისი
 ცრემლნი ღვარონ რაგინდ ცხარე.

აღესაში მისცეს ბინა
 ზღვის ნაპირად სასახლეში,
 სადაც უნდა მიიტანონ
 მათ თავისი მძიმე ლემი.
 იქ დახვდება შავრაზმელთა
 სათაყანო ლეგიონი
 თუმც თავისიც ბლომათ მიყავთ
 მოღალატე და შპიონი.

ეშმაკის ინტერვიუ.

სააზნაურო სკოლაში.

უექველი იფიქრებთ: ლაპარაკი თფილისის ქართულ გიმნაზიას შეეხებო, მაგრამ გაფრთხილებთ, რომ ეს სრული შეცდომაა და დღევანდელი ინტერვიუ ქუთაისში მოგზაურობის ნაყოფია.

სამი გაკვეთილი უკვე გამოსულიყო, როცა სკოლის კიბეზე ავედი. ამას დიდ დასვენებას ეძახიან! ბავშვები, ყმაწვილები და ჰაბუკები ბლომათ ირეოდნენ, როგორც ეზოში, აგრეთვე სკოლის კულუარებში. ძლიერ მეუცხოვა, რომ ერთი მასწავლებელი ვერსად დავინახე. ეს ოცნებაა!

მსწრაფლ განვიფიქრე: სადა ვიპოვო მწყემსნი კეთილნი, რომელთა დაუტოვებელს ცხოვარნი თვისნი მეთქი. მოუხმე ჰაბუკსა ერთსა და ვკითხე:

- შენი სახელი?
- წყალაძე ბატონო.
- გვარი შენი?
- ვანო.
- შეიძლება იცოდეს სად შემიძლია ვნახო მასწავლებელი სვიმეონ ქვარიანი?
- დუქანში გახლავთ, ბატონო.
- მთავრიშვილი?
- ისიც იქ ბრძანდება.
- ოცხელი?
- ისინიც.
- ქეიფობენ არა?
- არა ბატონო, რა დროს ქეიფია გაცხარებული ვაქრობა აქვთ.

- როგორ თუ ვაქრობა?!
- ისე ვაქრობა რომ...
- უცებ ლაპარაკს სვიმეონი წამოესწრო; მოსწავლემ ხმა გაკმინდა და მიიმალა.
- მობრძანდით ბატონო. თავაზიანათ მიმიპატიეთ სვიმეონმა და მეც გავყევი.
- სწორეთ გავგამწარა ამ მაღაზიამ, განაგრძო მან.
- სამიკიტნო ხომ არ დავიარსებიათ ბატონო სვიმეონ?
- რას ამბობთ, რასა ბრძანებთ. მე კერძოთ არაფერიც არ დამიარსებია, მაგრამ ამხანაგებს ვეხმარები. წიგნებით სავაქრო გავხსენით.
- ძლიერ სასიამოვნო საქმეა, ძლიერ სასიამოვნო.
- ბარემაც რომ სასიამოვნოა, მაგრამ ბევრს საწყენათაც დარჩა.
- ნუ თუ?
- წარმოიდგინეთ, გვისაყვედურებენ იმას, რომ ჩვენს პიტომცებს ვურჩევთ ჩვენთანვე იყიდონ წიგნი და არა სხვა ჩარჩებთან.
- ვერ გამიგია, აქ საწყენი ვის რა უნდა ქონდეს?
- დიხაც არაფერი, მაგრამ ჩენი ხალხი ხომ მოგეხსენება...
- სანოვაგე კარგი გაქვთ?
- რის სანოვაგე?
- უკაცრავად წიგნები.
- სულ ახალი სისტემისა. თუნდა ახალიც არ იყოს ჩვენს მოსწავლეებს ნათქვამი აქვთ სხვებთან თავი არ მოიტყუონ.
- რასაკვირველია! „ლუკმა გავარდეს, ჯამში ჩავარდესო“.
- კორხანდის წიგნებზე შეგვემთხვა ერთი უსიამოვნება.
- როგორ?
- როგორ და ისე რომ „იმერეთის“ კანტორას ამ სახელმძღვანელოს ახალი შევსებული და სურათებიანი გამოცემა შეუძენია. ბავშვებიც გაბრიყვებულან და ახალი წიგნები შეუძენიათ, მაშინ როცა ჩვენს ამხანაგს, მთავრიშვილს იძღენი ეწყო შარშან მონარჩენი ცალბედი.
- გლახათ აღვიზრდით, ბატონო სვიმეონ, მოყმენი, რომ საკუთარ ძველს სხვის ახალზე სცულიან. ქართულის მასწავლებელს ვერ შეუზღებინებინებინებია მათთვის ხევისკურის სიტყვათა აზრი: „არ გავცვლი სალსა კლდეებსა უკვდავებისა ხეზედა“ არ გავცვლი მე ჩემს აღმზრდელს სხვა წიგნით მოვაქრობზედა

და თუ ამას დავით გურამიშვილის აზრსაც დავუმატებთ, სადა იგი ამბობს.

„ცემა გმართებს აღმზრდელისა,
რა ყმა ნახო ავად ზრდილიო“,

მაშინ თქვენ არც თუ ამდენი მორიდების ღირსნი დარჩებით.

— არა, არც სულ ასე წასულა საქმე. როცა ბავშვებმა გაიგეს თავისი დანაშაული მასწავლებელთა წინაშე, მაშინვე მოინანეს შეცოდებანი თვისნი, ახალი წიგნები გამოამყიდველს დაუბრუნეს და ნაცვლად ძველები გამოართვეს თავიანთ აღმზრდელსა და კეთილის მყოფლებს.

— ბარაქალა, ბარაქალა! ალბათ მასწავლებლებმა რიგიანათ განუმარტეს დანაშაულობა და შეაგნებინეს სინანულის საკიროება.

— რასაკვირველია შეაგნებინეთ. წარმოიდგინეთ ასეთ შეცდომას არავინ არ მოელოდა, რადგან ვაქრობის დაწყებისთანავე მთავრივემა შეადგინა საკირო წიგნების სია ჩვენი მაღაზიის მიხედვით და დაურთო მისწავლებებს.

— არა, არც ისე გასანტყუნარნი არიან ბნო სვიმეონ ყმაწვილები. რა უყოთ: ახალ ხილს და ახალ ამბავს რამდენი კაცი შეჰყავს შეცდომაში. იმათ კიდევ ახალი წვესებული წიგნი ამჯობინეს ძველს. ეს საპატიო მიზეზია დანაშაულობათა განსჯის დროს.

— აკი ჩვენც მაგით ვიხელმძღვანელებთ.

— ვაქრობის საქმე როგორ მიდის?

— ჯერ-ჯერობით ჩინებულათ. ჩვენები ხომ ჩვენია და სხვებიც ბლომათ გენახულობენ.

— თქვენც ეხმარებით ვაქრობაზე?

— „ძმა ძმისთვისაო, ამ დღისთვისაო“ როცა კოცხალი ვაქრობაა გული არ მითმენს არ დავებმარო. მე კი არა ინსპექტორიც მაღაზიის წინ ხშირათ ბოლთასა სცემს ხოლმე.

— თავისუფალი ვაკანსია გაქვთ?

— სადა მაღაზიაში?

— არა სკოლაში?

— რა მოგახსენო, ეს ინსპექტორმა იცის.

— სად შეიძლება მათი ნახვა?

— მობრძანდით მაღაზიაში.

— გმადლობთ, მშვიდობით.

— მშვიდობით ნახვამდე.

ეშმაკი.

*
* *

როცა მოვკვდები, ის მოვა,
დახედავს ჩემსა სახესა
და კუბოშიაც მომიტანს
შავ საქმეს, ბნელსა ზრახვებსა...

ცხედარს გარს მოუსხდებიან
ძმები და სულის სწორები,—
ის ჯვარს ემთხვევა ჩემს გულზე,
კოცხლათვე ძონაშორები!

ნეტავი ვინმე კითხავდეს—
თავს რათ ატანდა ძალასა,
„რათ არ ასვენებ“, ეტყოდეს
გველსა შხამიანს, ჯალათსა!

იასამანი.

ტყავი ვის დარჩა?

(ზღაპარი მოზრდილთათვის.)

ერთ უდაბნო ტყეში საშინელი მსუხარცი დათვი ბუდობდა. ახლო-მასლო სოფლებს მისკან და მისი წიწილებისკან მოსვენება არა ქონდათ: გამოფარდებოდენ, ხან ამას დათვლეთადენ, ხან იმას და შეხეთქავდენ ხოლმე! საწყალ ხალხს თავზარი ქონდა დატყულები; გარეთ რო გამოდიოდენ, შიშით აქეთ-იქით იხეებოდენ: არ გვედეს ი ოხერიო! სწუევიდენ, ქვას-ქვასე უღუღებდენ დათვსაც და მის წიწილა-დათუნებსაც, მაგრამ ცარიელი სიტყვით რა გამოვიდოდა?

მართლაც, უოხადებიც გამოჩდენ— (მამაცობაში შეტადრე ერთმა ოქასმა გაითქვა სხეული!)—დააუღეს კეტებს ხელი, სხანდირთ მივიდენ, მაგრამ, ვაი თქვენ შტურს, რაც იმათ დღე დაადკათ! ზოგის ძველები ესლაც არსადა სჩანს...

დიღხანს იუკენ ამ გაჭირუებაში, ბევრი ჭხან-წუეკეტა გამოიარეს, ბევრი ხალხი დაიღუპა და დაიდაცა, მაგრამ ხსნა არსაიდან იყო...

ბოლოს, ერთი ბიჭი ჩამოვიდა ქალაქიდან და, როცა დაინახა ამათი უბედურობა, ურჩია: „ხალხო და ჭამათხო! თითო თითოთ რათ იგლავთ თავსა, ხელი-ხელს მიტენთ და უეკლანი ერთად მიდით! ენახოთ, მაშინაც გაგიმარდებათ?“

— უჰ! შენ გიშკელა დშერთმა!—სიხარულით შეჭდრიალა ხალხმა და ხელში აიტაცა ქალაქელი ბიჭი—ძლიერ ერთი ჭკვიანი არ გამოჩნდა და ნამდვილი წამალი არ დაგვდოთ! აქეთ ხკუნა, იქით—კონცა... ძველ მონადირე-სურგოსაც კი შეშურდა!

დიდიან-ხატრამდის დააუღეს კეტებს ხელი და უივილ-ხვილით ტყე კენ გაქმართენ: წინ ქალაქელი ბიჭი და ძველი მონადირე-სურგოა მიდიოდენ, შემდეგ

დანარჩენები და სუ ბოლოს ბატონიშვილი (ეს უკანასკნელი ნასწავლი კაცი იყო, მაგრამ იმხანა იკადრს ოთახიდან გამობრძანებას — ხან და ხან ამხანაგ უფაცუნებდა დათვი ტოტებს!)

ეს ამოდენა ხალხი შეიჭრა ტყეში და გაციხარაინ, ნული დღე დააუგნა დათვისდა და წინადა-დათუნებსაც! დიდი ხნის ჭკვრი ახლა იყარეს; შეტადრე ძველი მონადირე სერგოა იქნევიდა მარჯვეთ კეტს!

დათუნიები კი ბლომთ გაწვიტეს, მაგრამ, ეს არი უბედურობა, დიდრონმა დათვიებმა, დახე, სოროში არ შესწრეს შეძრომა! ბედი კი სწავლობთ მაც ვერანებს!

— დაუშინეთ ქვები! — შეჭდრიალეს ქალაქელმა ბიჭმა და სერგოამ.

— მოიხადეთ! — გამოვარდა ბატონიშვილი — რას სხადით, ტყევი გაუფუჭდება! აიუსისა, მშენიერია სხაბორთიულოთ... თან ისეთი მადლიანთ გადაულო თვალი დათვის ტყავს, რო ქალაქელ ბიჭს და სერგოას ეუღლი სისხლი მოუგვდათ.

— რაიო?! „ზორთიულებიო?!“ — თვალეები გადაუბრიალეს ორთავემ და სწვდენ ეანურატოში — აი, შე მსუნავო, შენა! კიდეც მატოტომ წამოგვევი?! — უთაქეს და უთაქეს...

— მე, მე კი არას მომცემთ, ძმებო? — წამოვდგათეები ერთმა შინა-კაცმა-წიწვანა, წიწვანა, საეროვნო ქურქათ...

— აი, შენცა! — წაჭკრა და წაჭკრა ქალაქელმა ბიჭმა... შინა-კაცმაც არ დაუთმო და აუტედათ ერთი ვაი ვაგლახნი!

— ტყავი არ გაიოფა, — სთქვა ძველმა მონადირე-სერგოამ — ჩვენ სთაფელს ეკუთვნის: ეველაზე ძლიერ ჩვენა გვსაგრაფდა დათვი.

— მერე რა უფოთ — მიახალა ქალაქელმა ბიჭმა — თქვენ ჩამონატრებიც გეოთფათ!

— როგორ თუ „ჩამონატრებიო“?! — იტყვის ძველმა მონადირემ და... ორთავენი ერთმანეთს დაეტაკენ... გადდიოდა ნაბდღვრიალები!

— რა განხებობთ, თქვე სუჯელებო?! — წაეჩხინრა ერთი გადამთიულო: არც დათვი ვარცა, არც იმის ტყავი! ჩაკალით, ლუკმა-ლუკმათ დასტკრით! გამიშვით! — გაიწია სისხლიანი თვალეებით დათვის სოროსკენ, — მე მოუფლი მაგასა!

— ვაიმე, ტყავს გაგვიფუჭებს! — შეჭდრიალეს ეველამ ერთათა — დაიჭით, შეჭკარათ ებ გიფი! — მცნე გადამთიულს და თავ-ზირი აუნთეს ნეპითა. ესეც არავის დაუვარდა და მარჯვეთ ურიტებდა ეველას მუშტებს! აქეთ-იქიდანაც, რაკი გაიგეს — დათვი დაუჭკრათ და ტყავს იოფენო, მორბოდენ და მორბოდენ სხვა და სხვა „სორთის“ ხალხი.

— „მე გამომატრევიეთ“! — ტყავი მე გამომატრე-

ვინე, მე! „ჩემისთახა „ხაკროიშივი“ არავის არი!“ „უკატრავოთ, შენ მე ვერ მაჯობებ „ზარტოობაში!“ — ისმოდა აქეთ იქედან.

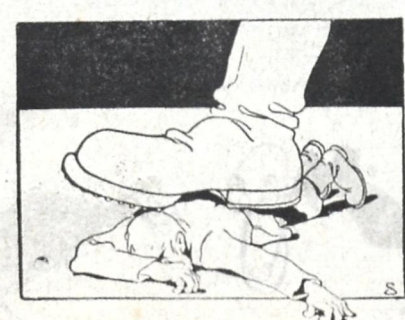
აირია მონასტერი, დავიწედათ სოროში მიგუნტეული დათვიები და დაერიენ ერთმანეთს! ვინ ვისა სცემდა, ვეღარც კი არჩევდი: ქალაქელი ბიჭი სერგოას და ბატონიშვილს, ამ უკანასკნელს — ეველანი, სერგოა-ქალაქელ ბიჭს... ერთი სიტყვით, დედა-შვილს ვეღარც ნობდა!

ხალხი გაცემით უტყვეროდა და თავს აჩნევდა: „რა გქნა, ჭკერ დათვი არ დაუჭკრათ და ტყავს იოფენ, ერთმანეთს ფელეთავენ?! დიდება შენდა უთალო!.. არა, ძმაო, აქ არა გამოვარა; წავიდეთ, წავეთოთ ჩვენს ქახებში. თვალი ამათც გამოსძვრებათ და დათვისცა! ჭკერ თვითონ მორიგდენ, მერე ჩვენ გავვიძღვე!“ — აბრუნეს ზურგი და გასწვიეს შინისკენ... დათვიებსაც ეს უნდოდათ ისეუბენ, ამოძვრენ სოროდან, ეცნე მონხებრებს და ზოგს კლავი გამოავლიჯეს, ზოგს — თვინი, ზოგს — ცხვირი... გადამთიულო კი იქვე ჩალუგმეს!

მას შემდეგ უფრო წათამაშდენ დათვიები და მათი დათუნიები, უფრო თავისუფლათ ნავარდობენ სოფლებში... საწყალი ხალხი უფრო მწარეთ მოსტირის თავის ბედს, მაგრამ ხალხის და იმედი ადარავის აქვს, რომ მეორეთ წავიდენ და შეიწვიდონ სოროში თავისი მტერი... სწეველიან და ქვა-ქვაზე უფლებენ დათვისდა და მონადირეებსაც — „რა დროს ჩხუბის ატეხაიო, ჭკერ დათვიები მოკვლათ და მერე გაეფოთ ტყავიო!“ ტყეილათ ავიტეხეთ ი ვერანა! ნეტა სულაც არ ავგვისისანებაო!“

მონადირეები კი ეხლაც იარებს ირჩენენ, თან ერთმანეთს აუვედრიან — „სუ შენი ბრალია, სულა!“ — „ისევე შენი ბრალია, შე ხარბო! თვალი წავცივიდა დათვის ტყავზე!“ ე...ებს! რაც იყო, იყო, ძმაო, და მოდი ერთი კიდეც ვცალოთ დათვის შემწუფდევა! ეხლა კი ვეღარ გავგვისხლტება სელიდან! შეტადრე თუ თათარ ახმეტასაც თან წავიფვანთ, საქმე უთუოთ გაიწარება... მოხერხებული ბიჭია!

6. აზიანი.

მესტვირული.

მეც ერთი მუშა ვიყავი
 დღე მუდამ ოფლის მღვრელია,
 მარა რა მექნა, სულ ყველამ
 მე შემიშალა ხელია:
 ეკზეკუტია ჩამოდგა
 გამოშირეკა ნალაა,
 აქ კიდევ გვალვამ გადასწვა
 ახალი მოსავალია.
 თავ შემონარებ კარდალას
 მღვდელმა მიაპყრო თვალია,
 (ასე მოქმედობს ყოველთვის
 ძლიერთა სამართალია.)
 ვერ მოვიტომინე, გავმწარიღი,
 სულ შინ და გარეთ ღიქინი,
 ავიღე სტვირი, დავიწვე
 ჯავრიან გულზე ღიღინი.
 „ჯურუყვეთლებო, თუმცალა
 შემოგიკიდეს გენია,
 მაინც არ უნდა „ისგექნათ“
 მირიანა და ბენია.
 ჯერ ეს ვაკმაროთ ჯურუყვეთს
 და ლანჩხუთს გაცვეთ ნელოა,
 სუ, აგერ ვილაც გაჭკივის
 „სიბუსკა სიჩეჩელოა...“

ასე მეგონა გავდმერთდი
 ცაზე მივიდგი კიბეო,
 რაც ავკაცი და ჯაშუში
 ძმობილათ მოვიკიდეო.
 თავზარი დავეც სოფლებსა
 ვაწამე ჯურუყვეთიო,
 ვინც ამოვიღე ნიშანში
 არ გავახარე ერთიო,
 სულ მეგრელები მინდოდა
 მწერლებათ სტარშინებათო,
 ტახტად ზუგდიდი დამედგა
 გურია საკორტნელათო;
 მარა შემომწყრა ილორი
 ფეხი გამიშვა აღრეო,
 გურია ისევ ისეა
 მე ტყველათ ჩავიბანდეო.
 უცებ ვილაკამ შემნიშნა
 ამას არ შევები ქკუითო,
 ზედ ექიმებმაც დასძინეს:
 ავათმყოფია სულითო;
 ატირდენ ნღვდლები აცანის,
 ახლა გავვიწყრა ზენაო,
 ეს გვიჯეროდა ყველაფერს
 ეს გვაბატრონობდა ჩვენაო,
 ახლა ხომ მაგის ოქმები
 სხვა რიგათ აიხსნებაო,
 და ბოიკოტი ვინ იცის
 როდისღა შოგვესსნებაო.
 აქ კაცაც ოლლი ვიკითხე
 „იმისთანებში ქებული“
 ნაპანლურევი წასულა
 კაცთაგან უკუგდებული.

ველდიდელი ჩხიკინაძე.

გურული სცენა.

(უძ. გი. რგის)

მაჯანკალი (გასათხოვი ქალის ოჯახში) დიდმა ღმერთმა კი იცის, ჩემო ბატონებო, რომე მიზღღემჩი თქვენნი ოჯახის ერთგული ვიყავი. ვეფერს ვარგოდი, მარა ახლა იმი-სანა სიძეს გამოვიშვამაულებ შენი მაროიეიზა რომე, ორი ორს კითხავდეს. ბიჭათ ლომ-ტარიელია, კაი სახლი, კაი კარი, კაი მიდამო: გადასახედავ არდგილზე წამოჭიმული დვარეცი, ფული ანგლიეის ხელმწიფეს არააქ იმდენი, ცეკვაში ცხაკაია ვერ მუუდგება, სიმღერაში შავიშვილი, ღიტარაში ბებია, კარტში ბეუეკიე, ნარდში კირილე, და ვაჭრობაში ცხაკუნეი, ხელიდან ოქრო გამოუვა და პირიდან მარგალიტები. ახნაური არაა, მარა ჯერეა და სასულიერო მწვალებისა, მერე და ღილდათ დამტკიცებულია ღმერთს ღუუჯერე ქალიშვილები ბუხუბსავით ესევიან, მარა არცერთი არ მუუვიდა გუმანში. ეგება ქე გუტინოს ბედმა, ქე გავციოს ცა-

მა პირი. ვიციდოთ ოდელის ჯი. ფერი უმარული, გუნდა ლა-
ხოსტაკი, შეგესხოთ შამოვსცხოთ, გავჩოთქ-გამოვჩოთქოთ,
სანთელთან დავაყენოთ და თვალი დოუყენოთ.

მზობლები (სიხარულით და სიამით ცას ეწვეიან)
ღმერთმა ყოლიფერი კაი მოგცეს, თუ რამე კაის მიხამ მიზ-
დღემში შენი პატივისმცემელი ვიქნები. ერთ წითელს ჩემმა-
გიერ ჩაგობლუჯავ ჯიბეში და სხვაი სხვაია.

მაზანკალი. ღვით შევასრულო და ორსაც კი მებერ-
ტყებ გულზე. მშვიდობით

მაზანკალი (სასიძოხთან) ხო, ხო, ხო, ხო! ქალი მო-
გინახე მარა რაქალი ვანიჩქავ! ტახტი ახნაური, მოსაქმე მე-
ოჯახე, — მთვარესავით გაბგიალებული, ერთ ქალათ მისი ტა-
ნადობა ღირს, ორათ მისი თმაი, ქალადლისავით თეთრია შა-
ქარსავით მოლაპარაკე, ნესტარ დარეჯანი გეგონება, მარა
შენი რა მოეწონება თუ შეიტყო ნაქირავებ სახლში დგანხარ
კუჭექასავით ვალით დამძელი ხარ? არ ვიცი სწორეთ აღარ
ვიცი... მარა ლურჯი თუ იქნება ჩემი უქნელი რაა ქვეყანაზე?
მითხოვ-მოითხოვე ტანისამოსი თმაი გაახუქვიე, წვერი მეი-
კანკალე, სანახავთ წვევიდეთ და თუ რამე მოვროთ, ხვალე
შარნაც ვითხოვთ მერე რას ვერ იზოვნის ვისაც კაი ქალი
ყავს“ გამობრუნებული მილიდინობს.

ორთავეს რა ვაბრმავებ
მორთულაძე ქალი ვარ,
რომ სიმართლით ვიარო
მაშ რის მაქანკალივარ?
ოღონდ თეთრი ფულები
ჯიბში ჩამომითვალონ
მერმეთ თუნდაც ერთმანეთს
თავი თავს მიახალო.

შხანკოლა

კომისიაში,

(დასსრული)

ხოსო. განაგრძეთ ბ-ნო ვასო, განაგრძეთ.

ვასო. (კითხულობს).

„პატიოსანნო წვერნო!

თხოვნა.

ეს მეთორმეტე წელიწადია, რაც ვწავლობ ყაზანის უნი-
ვერსიტეტში სტუდენტათ. საქმის სიყვარული ძლიერ მიტა-
ცებს, მაგრამ მაინც მინდა უთუოთ გვათავაო სწავლა, თუ
ღვთისა და თქვენის დახმარებით დამენიშნება ამ წელიწადში
სტიპენდიის დახმარება, რომელიც მომცემს შეძლებას არსე-
ბობისა და სწავლის განგრძობისას, რასაც მე განახლებულის
ენერგიულის ძალით შეუდგები, მიუხედავად იმისა, რომ აგერ
ამდენი ხანია, ამაოხა ზედა ვხარჯავ ჩემს ძალ-ღონეს, რომე-
ლიც სხვა შემთხვევაში შეიძლებოდა, კეთილს საქმეს მოხმა-

რებოდა და ადრე დამესრულებია კარგა ხნით დაწყებული
სწავლა მშობელთა ჩემთა სადღევრძელოთ, ეკლესიისა და მა-
მულისა სასარგებლოთ.

სტუდენტი იოაკიმე ბერაძე.

სოფ. განისკარი. 14 ავგუსტი“.

სწორეთ სემენარისტი უნდა იყოს ეს ოჯახ
დაქცეული.

ბესო. მამაცხონებული თითონ თუ 12 წე-
ლიწადი სწავლობს ახლა სხვას მისცეს საშვალება
სწავლისა.

ვასო. იორმეტი წელიწადი დაუხარჯავს და
აღარ უნდა ელირსოს დასრულებას?

ხოსო. თუ მართლა სემენარისტია, დაუსვათ
მინუსი.

ვასო. უცილობელი სემინარისტია.

ხოსო. სემენარიამ ამოაგლო ჩვენი ქვეყანა.
ყველა დემოკრატია იქიდან გამოვიდა.

სოსო. რა ბრძანებაა, ბნებო, სემინარიაში
დასრულებული ღვდღეები უფრო მეტს ტყავს აძ-
რობენ ხალხს.

სისო. ეს ყველაზე არ ითქმის. მართალია
არიან ასეთებიც, მაგრამ უმეტესობა სულ სხვაა.

სოსო. სუყველა ძარცვავს განურჩევლად,
არც ერთი არ ინდობს.

სისო. ეგ ცილისწამებაა უმრავლესობაზე.

ხოსო. ბატონებო! საქიროა ვიცოდეთ სადა-
ურია ეს ყმაწვილი თორემ შეიძლება შეცდომაში
ჩაეცვივდეთ.

ბესო. ჩემის აზრით სულაც არ არის საქირო
ასეთი წვრილმანები.

ხოსო. მართალია, ბატონებო, ჩვენთვის ყვე-
ლა ქართველი ქართველია, მაგრამ ქართველიც
არის და ქართველიც იმერლობა, ბატონებო,
ძლიერ მოხერხებული ხალხია. ვინც წერა იცის
ბატონებო, ყველა სწერს თხოვნას. რასაკვირელია
ჩვენ იმერლობით არ დაევიწუნებთ არავის, მაგრამ
საქმისათვის მაინც საქიროა.

ვასო. მაშ გამოვიკვლიოთ, რალა დროს ვკარ-
გავი. ჩემი აზრით ეგ სოფელი ფოთის მაზრაში
უნდა იყოს.

სოსო. რასა ბრძანებთ, ს. განიკარი ბორჯო-
მის მაზრაშია.

ბესო. ბატონებო, არც ვერე შეიძლება. ბორ-
ჯომას მაზრაში ს. ტაშისკარია და არა განიკარი.
თუ არა ვცდები განიკარი გურიისაში უნდა იყოს
მდინარე ცხენის წყალის პირათ.

ხოსო. ბატონებო, თედო ჟორდანიას ისტო-
რიის მიხედვით ცხენის წყალი სამტრედიის უეზ-
დაშია და არა გურიისაში. სოფ. განიკარი ჩემის მო-

საზრებით ან თელავის მაზრაში უნდა იყოს, ან სხვაგან სადმე საქართველოს კუთხეში.

ვასო. სრული ქვეშაირტებაა. როგორც სახე-ლი გვიჩვენებს სადმე განზე უნდა ჰქონდეს ჩვენს საყვარელ სამშობლოს.

ბესო. ჩინებული მოსაზრებაა!

ხოსო. გადავდოთ ჯერ ესეც.

ყველანი. გადავდოთ, გადავდოთ...

ვასო. ძლიერ ნელა მიდის ჩვენი მეშაობა. (კითხულობს).

„ბ-ნ ზურმუხტაძის სტიპენდიათა გამანაწილებელ კომისიას!

აგერ მესამე წელიწადია გთხოვთ: შეხვიდეთ ჩემს გაკვირებულ მდგომარეობაში და მომცეთ საშეღება, დავაბოლოო დაწყებული საქმე. ძლიერ მრცხვენია, რომ მათხოვრათ გამოვდივარ, მაგრამ ოჯახური გარემოება და სრული უსახსრობა მაიძულებს, ასე მოვიქცე. ჩემი ორი ძმა, რომელთა იმედითაც ვაპირებდი სწავლის განგრძობას, მოძრაობაში მონაწილეობისათვის ღღესაც ციხეში სხედან და მათგან არა თუ დახმარება, ხარჯიც უზომო აძევს ისედაც მრავალ-გზის აწი-ოკებულ ოჯახს. სრული იმედი მაქვს, თქვენ არ მოჰკვეთთ ჩემს იმედებს და არ ჩამიქრობთ მომავლის ღამპარს.

გიმნაზიაში კურს დასრულებული თეოფილე წაწველადე. სოფ. ჩხიკვიეთი. შორაპნის მაზრა“.

ხოსო. ბატონებო! ჩვენ არა გვაქვს არავითარი ზნეობრივი უფლება თანხათა განაწილების დროს გლეხი და თავადი გავარჩიოთ. ან იმას მივაქციოთ ყურადღება თუ ვინ რეაქციამ და ვინ რევოლიუციამ დააზარალა.

ბესო. სრული ქვეშაირტებაა.

ხოსო. ამიტომ ჩემი წინადადებაა წყნელადის თხოვნა უყურადღებოდ იქნას დატოვებული.

ვასო. რა კი მას ჯერ არ განუგრძია სწავლა, დიდი არაფერი დააკლდება თუ განგრძობასაც ვეღარ მოახერხებს.

ბესო. ბატონებო, გლეხი კაცის შვილისთვის გიმნაზიის დამთავრებაც დიდი ღვთის წყალობაა. ჩვენგან მას მეტი არაფერი მოეთხოვება.

ხოსო. მაშ გადაწყდა, გადადევით თხოვნა.

ვასო. რის თხოვნა, წარმოიდგინეთ, ამას თხოვნა არც კი აწერია! (კითხულობს).

მათ ბრწყინვალეებს, კომისიას რომელმაც უნდა დაანაწილოს ფულები, რომელიც პატროსანმა ივ. ზურმუხტაძემ შესწირა ღარიბებს.

თხზავს.

თქვენო ბრწყინვალეებო! მამა ჩემი, როსტომ მათრახაძე, პრისტავად იყო და ხალხმა უმტრო, რომელიც მოკლა. მე შარშან გავათავე ქალების გემნაზია და მინდა კიდე გავგრძელო, ორი სახლი დარჩა მამა-ჩემს ქალაქში, მაგრამ ვალები აქვს და სარჩოს მოკლებული ვარ. მომეცით მე დახმარება, რომ შევიძლო მაცადინობა.

თამარა მათრახაძე.

ხოსო. ყოჩაღ ქალო! მე პირადათ არ ვიცნობ ბატონებო მთხოვნელს, მაგრამ მის შესახებ ისეთმა დამსახურებულმა კნენიამ მთხოვა, როგორც ქ-ნი ქეთევანია.

ბესო. მეც მიქვს მისი ნიქი! ღნერალ ფანტერი ბეგლარ ერისთავმა და არქიმანდრიტმა ტიმოთემ მთხოვეს: თუ შესაძლებელია ნუ დაუქერთო.

ხოსო. ალბათ ძლიერ ღარიბი იქნება. თორემ მართლაც არ შეიწყებდნენ თავს ამდენი პატივცემულნი პირნი. ჩვენმა მაზრის უფროსმა, ტარიელ კოიდახაძემ, საუცხოვოთ დამისურათა მისი ნიქიერება და სილამაზე. მე სწორე გითხრა იმ აზრისა ვარ, რომ თუ ქალი ღამაში არაა არ უნდა გავგზავნოთ უცხო ხალხში. ქართველი ქალის სილამაზე განთქმულია ქვეყანაზე და გავზავნე ვინმე ჯოჯო. მათრახაძის ქალს ის უპირატესობაც აქვს, რომ ღამაშია.

ხოსო. მე თითონ ვიცნობ ბატონებო და წარმოიდგინეთ მთელი მაზრის თავად-აზნაურობა მთხოვნელია მას დახმარება მიეცეს. ბ-ნ მარშალს თითონ უნდოდა მობრძანება, მარა მე დამაბარა გაგიზიაროთ მისი თხოვნა.

ყველანი ერთხმად. მიეცეს, მიეცეს.

ვასო. განაგრძობს. ბატონებო, აქ ვილაც კატო მგალობელიძე გვთხოვს დავებმაროთ მილანის კონსერვატორია დაასრულოს. სულ ცოტა უკლია, ორიოდ წელიწადი.

ხოსო. გაგიუღით! რა დროს გალობაა ბატონებო! სიმღერა და მუზიკა ვისთვის რა საქიროა? სწორეთ ვერ გამიგია. **ЭТО РОСКОШЬ!**

ხოსო და ბესო. ქვეშაირტება!

ვასო. ქართველ ხალხს მუსიკალური გამოცდილება თავისივე საქარისი აქვს და, სხვა ქვეყნებში სიარული არაფერი საქიროა. აი ბატონებო, თავადი რევაზ ზვიადაძე შევიდი წელიწადია თურმე იღებს დახმარებას ჩვენგან და თხოულობს ერთი წლით განუვგრძოთ, რომ დაასრულოს დაწყებული საქმე.

ხოსო. ზვიადაძე ბატონებო ჩემი დის მაზლის შვილია, მაგრამ მე მგონია აღარ არის საქირო მისი დახმარება. რასაკვირველია ეს არა იმიტომ, რომ შეძლება ჰქონდეს საკუთარი საშეღებებით გაათავოს სწავლა; არა, ეს იმიტომ, რომ გიგი ყმაწვილია, თავის დაქერა არ იცის; ამბობენ ღვინოსა და ქალებში ატარებს მთელ დროსაო. მე არა მჯერა ყველაფერი, რასაც მასზე ამბობენ, მაგრამ მაინც წინააღმდეგი ვარ.

ვასო. რასა ბრძანებთ, ბატონო ხოსო! რა უყუთ ახალგაზრდა კაცი ღვინომ გაიტაცოს... (შეიქნება ფურჩული კომისიის წევრთა შორის.)

ბესო. მე ჩემის მხრით ვერ ჩაუთვლი დანა-
შაულათ ახალგაზრდა ჯან-ლონით ხავსე ქართველს
ქალებისა და ღვინის აყოლას. ეს ერთობ ბუნებ-
რავი მოვლენა არის.

სისო. რის დანაშაულიო, რას ამბობთ ბა-
ტონებო? დანაშაული ის იქნება, ჩვენ რომ ამას
ყურადღება მივაქციოთ და ზვიადამეს ვარი ვუთხ-
რათ.

სოსო. მიკვირს რაზედ ვმსჯელობთ ამდენ ხანს.
ჩვენ მოვალენი ვართ ყმაწვილს ათი წლის შრომა
წყალში არ ჩაუყაროთ და შეძლება მივცეთ სწავ-
ლა დაამთავროს.

ვასო. მაშ ვუყაროთ კენჭი.

ყველანი. ვუყაროთ, ვუყაროთ... (ფარული
კენჭის ყრით ითხი ხმის უმეტესობით გადასწყდა
რევაზ ზვიადამეს მიეცეს სტიპენდია. ხოსო წინააღ-
მთეგი იყო, როგორც ნათესავი).

კენჭის ყრის შემდეგ კვლად განაგრძეს თხოვ-
ნათა განხილვა, რომლებზედაც აღარაფერს ვიტყვი,
რადგან მათი განმარტება მრავალგზით აღემატება
ჩემს ძალ-ღონეს.

ეშმაკი.

მიწურ-ძოწურა.

(წინასიტყვაობა)

ხუთი ივლისის მიზეზით,
(ბანკის ბაღს კრივი რო იყო)
ქართველთა მოღვაწეები
ორ დიდ ბანაკათ გაიყო:
ზოგმა შეამკო ეგ „საქმე“
ზოგმა კი დაჰგმო, დასძრახა,
ზოგმა: „შერცხვესო“, ზოგმა კი,
„გაუმარჯოსო“ დასძახა.
იაკობი და ანტონი
ორი ტოტია მდინარის,
ამ „სასახელო“ საქმეზე
პრესაში ჩამომდინარის.

პირველი უსტარი ანტონ ფურცელაძის მიერ
ქრისტეფორესადმი მინაწერი.

ძმაო ქრისტეფორ გრიგორიძე,
ბანკისა ბაღათ რებულო,
და ქართველ მკლავაძეთაგან
უმართლოთ გაწამებულო!!!
ვგლოვობ მე შენსა სიავეს
კრემლნი დამდიან ღვარ.თა,
იკმარე ჩემი კურცხალი
იმ ტანჯვის დასაფარათა,
რომელიც ქართველ რევენთა
შენ მოგაყენეს წელანა,
შენ, ვინაც მრავალ საფრთხეთაგან
ლიცევე ჩვენი ქვეყანა.
შენ, ვინაც ჩვენსა საქანქრეს
ბუხლალტერობდი წინათა...
ვინაც შენ ხელი შეგახო
თავი შეურცხვეს იმათა“.

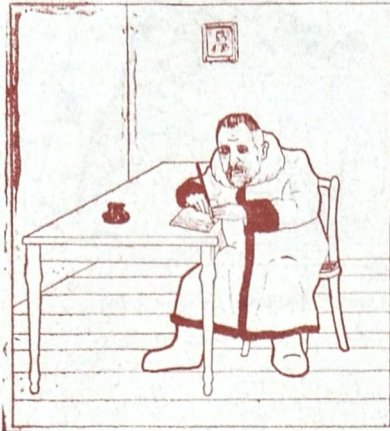
წაკითხვა იაკობის მიერ ამა უსტარისა.

იაკობს ესე უსტარი
ლილით მიართვეს სისხამა,
და მყის შეიპყრო მოხუცი
გულის წყრომამ და რისხვამა:
„როგორ თუ „ზუბრთა“ საქანქრე

ქრისტეფორს მიაწერესო,
და სხვა ქართველი მოღვაწე
რიყეზე გაგვიჩერესო.
მაგ ანტონ ფურცელაძესა
ვიცი რაც მოუხდებოა“,
(მყის „დედა-ენის“ შემქმნელი
მაგიდას მოუჯდებოა).

უსტარი იაკობისა ანტონისა მიმართ მინაწერი.

ჰე, ანტონო ფურცელაძე,
შე მამულის უღირს შვილო:
ამგვარსა და იმგვარებში
ათასნაირ გამოცდილო!
ეგ რა უქენ საქართველოს?
რათ დასვე დანა გულში,
რისთვის გინდა სომხის ხალხი,
ბატონობდეს ჩვენს მამულში?!
ვის ღვაწლსა და მომჭირებას
მიაწერე ბანკი ჩვენი?..
სწორეთ უნდა დაიდალო
ამ სიავის გამომფენი!..
(დასწერა და გაუგზავნა
ათას წილათ უფრო გრძელი
რადგან ამგვარ წერილებში
დაცდილი აქვს მოხუცს ხელი).

მიღება ანტონის მიერ ამა უსტარისა.

მიიღებს ანტონ უსტარსა
იაკობისა ნაწერსა,
რუსული ანბნეულობით
აფერადებულ ნაქერსა,
და გაოცდება... გარნაღა
არ იყო განსაკვირები?
ესდენ რეგენულსა მისწერდენ
პატივცემულნი პირები...
ჩაიციანა და განივლო
გულს ესე მკირე ზრახვანი:
„არ გასქრის იაკობისა
ბაქი-ბუქი და ფახვანი“.

მეორე უსტარი ანტონისა იაკობის მიმართ მინაწერი.

გოგება შეილო იაკობ
ქართველთა მწიგნობარო,
„დედაენ“-„ბუნების-კარის“
დაუშრეტელო წყარო!
რა ვქენი ეგრე საწყენი
ქვეყნისთვის საანგარო—
ვთქვი: „მუშტი მოკეთისაწილ
არ უნდა მოიხმარო“.
შენ აღბათ ველარ გაიგე,
რადგან გისუსტა ძალამო;
მწყენია შოვინისტურსა
კულდს ძველებრ ველარ მალამო.
რამ გავაცხარა ყმაწვილო,
რა ღობე-ყოჩეს წვდებო,
ბევრიც იბაქო: მდევ-კაცათ
აწ ველარ გამოჩნდებო.
კარგი ხარ ჰედაგოგათა,
ტოლი არ გიჩანს არსადო
მაგრამ თუ „რელსებს გადასცილი“
არ ღირღარ კიტრის ფასადო.
პუბლიცისტ-პოლემიკაში
მუდამ მარცხს განიცდილიო,
თუმცაღა უკანასკნელის
მოყვარული ხარ დიდიო.

წაკითხვა იაკობის მიერ ამა უსტარისა.

პასუხის პასუხი იაკობისა ანტონისა წილ მინაწერი.

ჯოჯოხეთური დილაა,
 ჯერ კარგათ გაუთენები...
 აქა-იქ, ცისა კიღურზე
 ვითარცა ცეცხლის ენები
 ეღვანი იკლაკნებიან...
 გრიალებს ზეცა პირ-შავი,
 ხალხი კითხულობს: რა მოხდა?
 რა ამბავია ნეტავი?“
 ვინ იფიქრებდა იაკობ
 იყო მიზეზი ამისა,
 პირქუშოვანი ტაროსის
 და საშინელის ჟამისა?!
 თურმე მას, დილა აღრიან
 საღებავ შეუშრობელი,
 მიართვეს იგი უსტარი
 ზემოთ აღენიშნეთ რომელი.
 ერთობ განრისხდა მოხუცი
 მნახველი ამა უსტარის,
 და ფაფარ წაღონაყარი
 პასუხსა მწვევეს უჩქარის.
 მოჰყარა საწერ-კალამი,
 რაც ახლო მოეძეოდა,
 ქაღალდიც ესდენ მოიწყუო
 რაოდენს მოერეოდა.
 და გაღესილი, აღმასი
 დაჯდა პასუხის წერადა,
 გაჰკრა და გაჰკრა, ქაღალდი
 ააჰრელ-ააფერადა.

ძმაო ანტონ! წავიკითხე
 წიგნი შენი მონაწერი,
 და ვერ მივხვდი: რათ გგონივარ
 მე სომეხი ხალხის მტერი.
 მე არ ვიყავ, ვაქე ერაზელ
 დიდებული სომხის ბერი,
 ხრიმიანად წოდებული
 ნასწავლი და სპეტაკ წვერი?
 მე არ ვიყავ, იმავ ხალხსა
 კარგ მომავალს ვუქადიდი,
 მათი საქმის წარმატების
 სურვილიცა მქონდა დიდი?
 შენი აზრით პოლემიკას
 მუდამ მარცხით ვათავებდი,
 თითქო თინით განბერილი
 მხოლოდ ქაღალდს ვაშავებდი,
 მაგრამ ცდები: მე არ ვიყავ,
 რომ დავსცარე ნაჩაღნიკი
 აფხაზეთის საქმეებზე
 როცა გვექონდა პოლემიკი?
 მე არ ვიყავ, რომელზედაც
 ნიკოლაძე სთქვა სხვებთანა:
 „კამეჩიც ვერ გაუძლებდა,
 რაც მან ჩემგან აიტანა“?
 მე არ ვიყავ, ხანგრძლივ წერიო
 რომ შეგყარე ფათერაკი,
 და თანხმობით გავათავე
 აკაკისთან ლაპარაკი?
 მე არ ვიყავ, რო დავსცარე
 (თუმცა აქაც ვწერე გძელი)
 მაჩაბელთან მოჩხუბარი
 „კვალის“ მამა წერეთელი?
 მე არ ვიყავ?... მაგრამ მითხარ

რომელი ვთქვა და დავწერო,
რომ იმისი სილიადით
მკითხველი არ გავაშტერო?
შენ კი რა ხარ? უსწავლელი,
უნეიკო და მეტიჩარა
მე კიდევაც დამაიწყდა
როდის მოგასესხე ფარა.
გთხოვ. ახლავე დააბრუნო
სარგებლიან, თავნიანა,
დიდი თანხა მოგროვდება
რაკი ასე იგვიანა.
შენ მეტი გაქვს ჯამაგირი,
ორჯერ მეტი, ვიდრე მენა,
ანკი როგორ გამამდიდრებს,
„კუნწულა“ და „დედა-ენა“!!!
შენ მტერი ხარ ქავეკავაძის,
მის ფონდს ფულებს არ ეწევი...
მიკვირს რატომ მწიგნობარობ
და შენს ტყავში არ ეტევი?⁴
კიდევ ბევრი რამ დასწერა
იაკობმა ამის გვარი,
და ქალაღზე ააყენა
ცოდვისა და მეღნის ღვარი,
მაგრამ ყველა არ ითქმება
(აენებს ხორცსა, მერმე სულსა)
მიკვირს როგორ დამართა
გონებით და აზრით სრულსა.
აღბათ ანტონ ემზადება,
ამ წერილის საპასუხოთ,
და თუ იგიც დაიბეჭდა
აღარ ვიცი, რაღა ვუყოთ.

— კი.

კალმისთვის წამებელი.

ტრადი — კამეღია ერთ მოქმედებათ.

მოკმეღნი პირნი:

ბიძინა ფირფიტაძე. — ახალგაზრდა ყმაწვილი, ლიტერატორი.

ანუსია. — ბიძინას ბებია

სოლომონა — მოსამსხურე ბიჭი.

მოკმეღება პირველი.

(სცენა წარმოადგენს ბიძინას ოთახს. ოთახის შორთულობა ღარიბულია. შუა ალაგას კედელთან სდხას ხალიჩა გადაფარებული ხის ტახტი. ტახტის წინ ოთხ კუთხი სამწერლო მაგიდა. ზედ წიგნები და ქალაღები ერთმანეთში არეული ყრია. ერთ კუთხეში სდგას წიგნების დასაწყობი. ზედ რამდენიმე წიგნი ალაგია. მარჯვნივ კუთხეში განჯინა. კედელთან რამდენიმე სკამია. ოთახს ორი კარები აქვს.)

კალმისთვის წამებელი.

ბიძინა და ანუსია.

ბიძინა. — (ახალგაზრდა, 20—25 წლის კაცი, გამხდარი. თმა შუაზე გადავარცხნილი აქვს. წვერ მოპარსული. ტანზე შავი, მოძველო კოსტიუმი აცვია. მაღალი კრახმალიანი საყელო. ყველაფერში ძალდატანება ეტყობა. უნდა ყველას ცნობილ მოღვაწეთ აჩვენოს თავი. ლალსტუკს ხშირათ ისწორებს. ლაპარაკობს დინჯათ, ახირებულათ არ გაიცინებს. თავზე ხელი შემოუდგამს, ხელში კალამი უჭირავს და ღრმით ჩაფიქრებული მაგიდასთან ზის. წინ ქალაღი უძევს და რაღაცას სწერს. ერთ კუთხეში იატაკზე ზის ანუსია, თვალბეზე სათვალეები წამოუსკუპებია და წინდას ქსოვს. ცოტა ხნის შემდეგ თავს აიღებს, კალამს გადასდებს, თმებზე ხელს გაღისვამს, ლალსტუკს გაისწორებს და ამოოხვრით) არ იქნა, არაფერი არ გამოდის. (ჩაფიქრდება თავს გააქანებს) სწორეთ უხერხულ მდგომარეობაში ვარ. არ ვიცი რა გზას დავადგე. მაქვს ნიქი! მაქვს ტალანტი! მაშ სად უნდა ჩაკედეს ჩემი ტალანტი, ისე რომ არ გამოვიჩინო. უბრალო კორექტორათ შევედი. აქ ჩემმა ნიქმა იმდენათ ფრთა გაშალა, რომ ცოტა ხნის შემდეგ რედაქციაში შევეცოცდი და თანამშრომელი გავხდი. შევისწავლე ენა, ვსწერ, ვთარგმნი, მაგრამ მე ეს არ მაკმაყოფილებს. ჩემთვის საჭიროა განსაზღვრული რამ. აუცილებლათ ლიტერატურის ერთ რომელიმე დარგს უნდა ჩავეიღო ხელი, რომ ბოლოს ცნობილი გავხდე. მე თან და თანობის ზრდა განვითარების პრინციპის მომხრე ვარ, ამიტომ საჭიროა ჯერ ცოტადან დავიწყო და შემდეგ ჩემი ნიქი თვითან ჩადგება ერთ კალაპოტში. თან და თან განიხნდება. თუ რომელი დარგისთვის გამოვდგები. საჭიროა მხოლოდ ერთ გზაზე დადგომა. პოეტობა? ჯერ აღრვა. პუბლიცისტობა? ესეც აღრვა. მაშ საიდან დავიწყო? (ჩაფიქრდება და ცოტა ხნის შემდეგ) ჰა! დიახ, სწორეთ კარგი აზრია ჯერ-ჯერობით ვსწერ რეცენზიებს. თეატრშიც ვივლი და რეცენზიებსაც ვსწერ, აქედან აშკარა შეიქნება თუ რის ნიქი უფრო მაქვს. რა სახეს მიიღებს ჩემი რეცენზიები. შემთავვევაც სწორეთ ეხლა მაქვს. გუშინ ჩვენ თეატრში იოამაშეს ახალი პიესა „მეგობრობა“ მოდი დავსწერ რეცენზიას. (ღრმით ჩაფიქრდება)

ანუსია. — (წინდას ქსოვას თავს დაანებებს და სათვალეებს ზემოდამ გადმოხედავს) შვილო! ვაზშმის ქამის დრო არ არის?

ბიძინა. — (გაჯავრებით) ნუ მიშლით ბები რა დროს ვაზშამია, ვერ მხედვეს საქმეში ვარ?

ანუსია.—(წყენით) რა გაჯავრებს შვილო, რა არის სულ წერ და წერ. მოსვენე ერთი გენაცვალოს ბებია

ბიძ. (გაჯავრებული წამოდგება გაივლ-გამოივლის) აი გაგიწყრა ჩემი გამჩენი! მოდი ეხლა და ამის ხელში რამე გააკეთე. წინდის ქსოვის და ქამის მეტი არაფერი ახსოვს (ანუსიას) ბებია! თუ გეძინება ივანეშვი შენ და დაწეკი, თუ არა და ქსოვე წინდა. როცა საქმეს მოვრჩები ვივანეშვით. (მიუჯდება მაგიდას, საწერ-კალამს აიღებს და ჩაფიქრდება).

ანუსია.—(განაგრძობს წინდას ქსოვას) კარგი შვილო, შენი ნებაა.

ბიძ.—ღიახ! ჯერ რეცენზიებიდან დაიწყებ, ესკლი ჩემს ლიტერატურულ ნიქს და მერე ზევით შევეყვები. უპირველეს ყოვლისა რეცენზენტის ვალია რაც შეიძლება მეტი ილანძლოს, რაც უნდა კარგად ითამაშონ არტისტებმა უსათუოდ უნდა გაილანძლოს ყველა. პიესა აუცილებლათ უნდა დაიწუნოს რეცენზენტმა. აი ეს დაედება საფუძვლად ჩემს რეცენზიებს. აბა სახელითა მამისათა. (წერს და თან კითხულობს) „კვირას, 4 ივნისს, ქართულ თეატრში ითამაშეს ახალი პიესა „მეგობრობა“ პიესის სინაარსის განხილვას ქვემოთ შეუდგები. ეხლა შევეხები არტისტთა თამაშს“. (შეჩერდება და ლაპარაკობს) აი სწორეთ ეხლა გამოჩნდება ჩემი ნიქი. თუ ღირსეულათ დავაფასე არტისტების თამაში, საზოგადოების ყურადღებას მივიპყრობ. (ღრმათ ჩაფიქრდება). რეცენზენტის მთავარი ღირსება კრიტიკის ქარცეცხლში გაატაროს არტისტები, ამისთვის საჭიროა მათი მავრათ გალანძღვა. რაც უნდა კარგათ ითამაშოს არტისტმა მისი გალანძღვა აუცილებლათ საჭიროა. ღიახ! და მეც ეს უნდა დავისახო მთავარ მიზნათ. მხოლოდ ამ გზით შეიძლება მათი გამოფხიზლება. მაშ თუ მოვდეკი და ვაქე, ასე იტყვიან კრიტიკის ნიქი არ ქონია ჩვენ რეცენზენტსო. (ანუსიას) ასე არ არის ბებია?

ანუს.—(სათვალეებს ზემოდან ვადმოხედავს) რა, შვილო, ვახშმის დრო არის?

ბიძ.—(გაჯავრებით) ვახშამი კი არა ის არ გინდა! შენ სულ ვახშამი გაბოდებს. რეცენზენტმა თუ არ ლანძღა არტისტები, ხომ საზოგადოება არ მოიწონებს?

ანუს.—რომელი რეცეპტი შვილო? იმ დღეს რომ მოგცა ექიმმა? აი იქ არის მაგიდის უჯრაში, გენაცვალოს ბებია.

ბიძ.—რას ბოდავ რის რეცეპტი, რა რეცეპტი! რეცენზენტი! რეცენზენტი! გესმის?

ან.—(წყენით) რა გაყვირებს შვილო, რა ამბავია. ვინ ბრძანდება შვილო, გე რეცენზენტი?

ბიძ.—(გულმოსული) ვინ ბრძანდება და მე, მე! კარგი ერთი თავი დამანებე!

ან.—(წყენით) რა გაჯავრებს, შვილო.

ბიძ.—(ბრაზიანათ) კარგი, ბებია, თავი დამანებე ნუ მიშლი.

ანუს.—(განაგრძობს წინდის ქსოვას) კარგი, შვილო, ნუ ჯავრობ.

ბიძ.—(ჩაფიქრდება. ცოტა ხნის შემდეგ) ღიახ, აუცილებლათ საჭიროა მეტი ლანძღვა არტისტების, აბა, ვინ უნდა გავლანძღო? (ფიქრობს) თითქმის ყველანი კარგათ თამაშოდნენ. (ფიქრობს) ვინ გავლანძღო? (ცოტა ფიქრის შემდეგ) ჰა! მომაგონდა! გუნია. რასაკვირველია გუნია. აბა რალა რეცენზენტი ვიქნები თუ გუნია არ გავლანძღე. ვაგონილა? გუნია აუცილებლათ უნდა გაილანძღოს, ამას მოითხოვს როგორც პოლიტიკური ისე ეკონომიური მოსაზრება. ღიახ, გუნია უნდა გაილანძღოს. (ჩაფიქრდება) აბა როგორ დავსწერო? (ჩაფიქრდება) ჰა, მომაგონდა! როლი, (სწერს და თან კითხულობს) არას ვიტყვი სხვა არტისტებზე, მხოლოდ გუნიას თამაში კი არ შემიძლია დავფარო, სხვას რომ თავი დავანებოთ როლი მაინც უნდა შეესწავლა. როლმა..

ანუსია.—(გააწყვეტინებს) თვალებს რატომ იფუჭებ. კარგი თავი დაანებე, ვახშმის დრო არის.

ბიძ.—(გაბრაზებით) რას ჩამაცვიდი, არ მინდა ის შენი ვახშამი და ვერ გიგე? (განაგრძობს წერას) „გუნია...“ (შემოდის მოსამსახურე ბიჭი)

სოლომ.—ზატონო, ვახშამი მზათ გახლავთ.

ბიძ.—(წამოვარდება გაბრაზებული) დიკარგე აქედან შენ და შენი ვახშამი (სოლომონა შეშინებული გარბის. განაგრძობს წერას) არ იცოდა“ (კითხულობს თავიდან) „არას ვიტყვი სხვა არტისტებზე მხოლოდ გუნიას თამაში კი არ შემიძლია დავფარო. სხვას რომ თავი დავანებოთ როლი მაინც უნდა შეესწავლა. როლმა გუნია არ იცოდა.“ (გაშტერდება) ეს რა დამიწერია, როლმა გუნია არ იცოდა, თუ გუნია მ როლი არ იცოდა?! (გაბრაზებული გააფურთხებს) ფუი! დასწყევლოს ღმერთმა! (წამოდგება და დადის)

ან.—რა იყო, შვილო, რა მოგივიდა?

ბიძ.—(გაბრაზებული) ის მომივიდა, რომ თქვენ ხელში ქუჟასაც დაკარგავს კაცი და გონებასაც. (ყვირის) გამიჭირეთ საქმე თქვენი ვახშამით და ისეთი რამე დავსწერე, რომ თავი მომეჭრებოდა რომ სტამბაში მისულიყო. (მიდის მაგიდასთან დაჯდება და ასწორებს) დანარჩენ არტისტებზე რა დავწერო? (ჩაფიქრდება წერს და კითხულობს) „დანარჩენი არტისტები კარგები იყვენ. კარგი იყო მსუფლიორიც. ყველაზე მეტათ მომეწონა მოსამსახურე ბიჭი, ისე წყნარათ გამოდიოდა სცენაზე, რომ ერთი კრინტი

არ დაუძრავს, რადგან სლაპარაკო არაფერი ქონდა. ყველაფერი ეს ღრმა შთაბეჭდილებას ახდენდა დამსწრე საზოგადოებაზე. (ფიქრობს) ესლა ორიოდ სიტყვა პიესის ღირსება ნაკლულთვანებაზე. „პიესის დედა აზრი სიყვარულია. სიყვარულზე ბევრი თქმულა და დაწერილა, ამიტომ არას ვიტყვი თუმცა შემდგომ ბევრი რამ ამომეწერა კოვანის ლიტერატურის ისტორიიდან, მაგრამ ვისაც სურს, იქაც წაიკითხავს. შეეხებები მხოლოდ ერთ საკითხს, რომელზედაც ჯერ არაფერი დაწერილა“ (ფიქრის შემდეგ ამბობს) აი სწორეთ აქ უნდა გამოვიჩინო ჩემი ნიქი. აქ საჭიროა ნამდვილ ფილოსოფიურ, ღრმა სიტყვებით დასურათხატება იმ მწვავე კითხვის, რომელიც ჯერ არვის გამოურკვევია. (ჩაფიქრდება. სწერს და თან კითხულობს) „ჩემზე ღრმა შთაბეჭდილება მოახდინა პიესის ერთმა ადგილმა. უკანასკნელ მოქმედებაში თავის ოჯახში ბრუნდება როგორც წუნკალი ძაღლი... (შეჩერდება და ფიქრის შემდეგ ამბობს) აბა, ეს არ შეიძლება, სიტყვა ძაღლი ძალიან მავარი სიტყვაა, ეს სიტყვა არც ერთ ფილოსოფოსს არ უხმარია. უნდა შევსცვალო სხვა სიტყვით ეგ უზრდელობა იქნება. (ფიქრობს. ანუსიას) ბებია!

ანუს.—რა იყო შეილო?

ბიძ.—შეიძლება ლიტერატურაში კაცმა იხმაროს სიტყვა ძაღლი?

ანუს.—ძაღლი? სად არის შეილო ძაღლი? (წამოდგება და ტახტ-ქვეშ იხედება) აქ არ არის ძაღლი?

ბიძ.—(ბრაზი მოსდის) რას ბოდავ თუ იცი? რის ძაღლი, რა ძაღლი! აქ თუ შეიძლება ძაღლი აქ (რვეულზე არტყამს ხელს)

ან.—(პირჯვარს იწერს) რას ამბობ შეილო! პირჯვარი დაიწერე ღმერთო შენ მომხედე („შემოდის მოსამსახურე ბიჭი)

ბიძ.—(მივარდება და უყვირის) სოლომონავ! შეიძლება ლიტერატურაში ძაღლი იყოს?

სოლომონა—(გაშტერებული იყურება აქეთ იქით) რას ამბობს, ბატონო, აბა აქ ძაღლს რა უნდა (ტახტქვეშ შეხედავს) არც აქ არის

ბიძ.—(მივარდება და ანჯღრევს) რას როტავ, რას! რის ძაღლი რა ძაღლი!

სოლ.—(უნდა გაეშვებინოს) ის ძაღლი რომელსაც თქვენ ამბობთ.

ბიძ.—(მიიყვანს მაგიდასთან, მიიტანს რვეულს მის ცხვირთან და გაჯავრებული არტყამს ხელს) აი აქ, აი აქ. შეიძლება აქ ძაღლი იყოს?

სოლომ.—(სიცილი აუტყდება) რას მემასხრებთ, ბატონო, აქ ერთი ნაწიკვა ქაღალდზე ძაღლი კი არა ახალ დაბადებული ლეკვი არ დაეტე-

ვა. რა უნდა მაქ ძაღლს? ძაღლი რომ იყოს ხომ დაინახავით? (იციინს)

ბიძ.—(წაუჯიკავებს და გაავადებს) არაფერი არ იცით თქვენ არაფერი. აბა რა გესმით ლიტერატურის არა ასე შეუძლებელია. ეს მასხარობა იქნება. ამის გაზეთში გაშვება არ შეიძლება. (აიღებს ქაღალდებს, ხეებს და ყრის) ასე, მოდი ვახშამს ვკამ იქნებ ლექსის მუზა მომივიღვს. (ანუსიას ხელს მოკიდებს) ადექ! გაიკვივრეთ საქმე. ვკამოთ რაღაც ვახშამია (ანუსია და ბიძინა გაღიან.)

(შემდეგი იქნება)

ირეთელი.

ზ ლ ვ ა.

(მოემიდან „ცირა“.)

ზღვასა შეხედეთ, შავ ზღვასა, როცა ტალღები დგებიან, ფაფარ-აშლილი მრისხანეთ ნაპირებს ეხეთქებიან, შხუილით უკან გაობიან, სხვა ტალღებს უერთდებიან და საბრძოლველათ, ვით შტრის წინ, ხელ-ახლა ირაზმებიან.

აქოთებული შავი ზღვა ჰქუხს, ღელავს, იბრძვის მწარეთა: ხან შვაგულ მიაქვს გემები, ხან ერეკება გარეთა; ნაფოტათ გიქცევს ნავთ-ქურქელთ, დაგავდებს მგლოვიარეთა, არვის დაგინდობს ზვიადი — მოშორდით, მოეცალეთა!

მაგრამ შეხედეთ იმავე ზღვას, როს ქარიშხალი ჩადგება და სხივი ოქროს გვირგვინათ მალლიდან წამოადგება!

პირ-დაბანილი ბუნება მასშიგან იწყობს კრთომასა, აღარ დაგიდევს გუშინდელ ცისა და ქვეყნის წყრომასა! დამშვიდებულა შავი ზღვა, სარკის გული გაულია აქ გემები მიმოცურვენ, იქ მეთევზის ბადე გღია, — სამსახურს უწევს სუყველას, თევზებს სძღვნობს, ვითა ნაალია და ვინ იცის, რაუდენ საწყალს მისით ხელი მოუთბია.

სწორედ ზღვაა ხალხის გულიც, დროზე რისხვის გამომჩენი, მაგრამ ხან კი სიკეთის და უხვი გრძნობის სხივთ მომფენი. დათიკას ქვრივისა და ოზოლს არ დაივიწყებს სოფელი, — ხალხია ბეჩავთ ნუგეში, მისი კეთილის მყოფელი.

ფ. რუშველი.

ნაიღუბი ეშპაიუსაღი

მოხსენება ხონიდან.

ძნო ეშპაკო! შენ კარგათ იცი ჩემი ამბავი, როგორ დავდივარ ერთი ქალაქიდან მეორეში. სოფლიდან სოფელში. ამ დღეებში შემთხვევით შემხდა ხონში ჩასვლა. მაგრამ სანამ ხონის ამბავს მოგიყვებოდე, მეტი არ იქნება მოგითხრო ქუთაისიდან ხონამდე ნახული. ქუთაისიდან, რასაკვირველია, სიციხემ გამძღვნა. იქნებოდა დღის ორი საათი, რომ ს. გუბს მივედით დილიყნით იქ მივიხედ მოვიხედე, რადგანაც გამეგონა ღობე-ყორზე ლ—ს წერილებიაო. მართლაც არ მოვსტყუვდი. გავიხედე და დავინახე ღობეზე თეთრი კონვერტი მე ფრთხილათ ღობეს დაუახლოვდი და წერილი ამოვიღე, გავხეინი და შემდეგი ეწერა: „ვინც მე გაზეთში გამლანძღა მას ჩემ გაზეთში თავს მოვსტკრიო“. მშვენიერი აზრია, მაგრამ ეს კი ფაქტი უნდა იყვეს, რომ ლ—ს წერილები აქვს აშლილი და უთუოდ მის მოსარჯულელბათ სპერმატინი დაგჭირდება. გუბიდან გამოავწყით და ის ის იყო უნდა გავსწორებადით მიხაკო მეტუკის სახლს, რომ ყვირალი მომესმა, მიხაკოს მოჯამაგირე გავლახა იმისთვის, რომ მას ნამსახური ფული მოეთხოვა. მიხაკოს სახლში შეეკვანა ბიჭი და იქ მიებეგვა; აბა გარეთ ხომ შეხედავდა ვინმე და ქათურის არ იყვეს, გაამათრახებდა, მაგრამ ვაი, რომ ახლაც არ დაგვემალა. საღამო ხანს ვესტკურე ხონს. გადავწყვიტე, პირველათ სამკითხველოში შევსულიყავ და კიდევაც შევედი. დავჯექ სკამზე, მარა რა ვიცოდი აუ იქ ლამპა ეკიდა, რომლიდანაც თურმე დღეში ორი ფუთი ნაფთი მოწვეთავს. მე არაფერი შემომჩნევია და ნაფთს კი ჩემთვის მთლათ დაეღობო ქუდი; ამ დროს ვიოაცის ხმა მომესმა: „სოციალიზმი დავწვიო“ მე განცვიფრებაში მოვედი და შეშინებული გარეთ გამოვარდი. ცოტა გავიარე თუ არა, იმისთანა ხმები მომესმა, იძულებული ვიყავი გავჩერებულიყავ. ვიკითხე ყვირილის მიზეზი და მითხრეს, რომ ეს ანდრო ბატაძის წიგნის მალაზიაა, დღეს სამჯერ ქონდა ნოქრებთან სამედიტატორო სასამართლოო.

ცოტა კიდევ და შეიქნა მუშტის ტრიალი. ცოტა გავიარე და მივეწიე ქალაქის ბალისკენ შევხედე ვილაცა ორ სტუდენტს შეეტლე გადმოეტრიალებიათ და ლაზთიანათ სკემდენ. ვიფიქრე ეს ოხერი, ხონში რა პლანის ხალხი ყოფილა ეს შევიცარია კი არა, ბარბაროსების ქალაქი ყოფილათქო. როგორც იყო ამ უბელურებასაც მოვშორდი და შევედი ქალაქის ბაღში. ვიფიქრე აქ ცოტას მოვისვენებ და შემდეგ სადმე სასტუმროს მოვძებნიოქო. ბაღიდან ბაზრისკენ შევეყვი, მაგრამ კიდევ უბელურება, კიდევ ხიფათი, ორ ნოქრს ვილაცა დაექირათ და „ცხეთურ-ცხეთურის“ ძახილით, აყვირებდენ როგორც ავლაბრის სახეღარი. მე შემეშანდა, რადგანაც ერთმა ჩემსკენ გამოაყოლა თვალი, აქაურობასაც მოვშორდი, მაგრამ კიდევ ხიფათი, აგერ ხონის ვაქრებს რვა საეენ ნახევრიანი ნარდი დავდეთ წინ, ოთხი ვაქარი ზეთ დაესვათ და არხინათ მითარ-მოათრევედენ ნარდის ქვეს. გადავწყვიტე თეატრში შევსულიყავ რადგანაც იმ ღამეს ერთი ყმაწვილი ლექციას კითხულობდა. ცოტა ხნის ცდის შემდეგ აიწია ფარდა და დავინახე ოთხი თვალი. დაიწყა ლექტორმა, მარა ძნო ეშპაკო, რა გეყურებია მაშინვე იტყოდნ შენ რომ იცი მაგის-თანებიზა „არა შეჯდა მწყერი ხეზე არა იყო გვარი მისი“-ო. ვფიცავ მთელ ჯოჯოხეთს, რომ მაგისთანა ნანინა დედაჩემს არ უტკვამს ჩემთვის პატარაობისას. როგორც იყო გადაურჩი ლექციას და გავედი გარეთ. ვაქრების ერთ ჯგუფს თავი მოეყარა და ცისკენ მიეპურათ თვალეზი. ვიკითხე მიზეზი და მიხერეს, რომ ესენი ციავ მარსს დაეძებენ, რომელიც ხონში უნდა ჩამოვარდესო. გამეცინა, მარა ხალხი და გამოკვლევენი ყოფილანთქვა. ცოტა გავიარე და ერთ იმისთანა კაცს შევხვით, რომ არასოდეს არ მინახავს. ულვაშები ქონდა, მარა, რა ულვაშები, ასე ეშპაკო შენი მათრახის კულის სივრძე იყო. ვიკითხე იმ კაცის ვინაობა და მითხრეს, რომ ის იასონ მოსესძე ლოლოძე არისო, რომელიც თურმე ქუთაისში „ზინგერის“ გამგეთ ყოფილა. აქ კი იმ მიზნით ჩამოსულა რომ ხონის რაიონი სამოცდა ოთხ ნაწილათ გაყს. იმ იასონმა ერთი ისეთი ჩახველა, რომ მე ერთ არწინზე შევით შევხტი. ის იყო ს. კუხისკენ ჩემ ერთ ნაცნობ-

თან მინდოდა წასვლა, რომ ვილაცამ მომიქიჩავა მე მივიხედე და დავიხანებ ვილაც ახალ-გაზრდა. „შენ ძამია ვილაც ხარ ახალ ჩამოსული უნდა იყო და ამისთვის გირჩევ თუ უპასპორტო ხარ, სადმე წახვიდე, თორემ ეს ხონია, რაიმე ხრიკებს მოგდებენო“. გამაცივა, რვა წლის ვადაზე გადასული პასპორტი მქონდა. ვიფიქრე ისევ მანთხოჯში წავალ, თორემ კუბში ხარიტონა არ დამაყენებსთქო. მივედი სადაც მანთხოჯის გზა იწყება, მაგრამ თურმე ნავი ყოფილა საქირო, რადგანაც ქუჩებზე ორი არშინის სიღრმე წყალი სდგას. ეხლა კი გზა შემეკრა და ივანდილის ტყეებში ვიმიღებ. ძმავ ეშმაკო! ვაპირებ ან მანთხოჯისკენ წავიდე ან სამტრედიისკენ, მაგრამ ორთავესკენ ნავია საქირო.

პროლეტარი ეშმაკი.

მოხსენება დასავლეთ გურიიდან.

ძმავ ეშმაკო! შეუდექა, ჩემდამო რწმუნებულ, საბლადოჩინოს რევიზიას, პირველად სოფელს „მკხეცუციონში“, ძველათ ჯურუყვეთში, გაიხელი. ვაებატონი „ეგზეკუცია“ ჯერ არ იძვრის. ვიკითხე მიზეზი და მითხრეს ერმილე ევატიყება ას ორმოცი უნდა გადაიხადოს და მანამდის არ უშვებსო, გულმა არ მომიბოძინა და ერმილეს გავკარი მათრახი, ერთი კი შეიყვირა „არ შეცდე ვინცხა ხარ მე ახნაური ვარ მათრახი გლახებინაა გამოგონილიო“. მაგრამ მე უკვე წამოსული ვიყავი, აქედან ჯუმათის სადგურზე გამოვედი, ბაგაყენი განყოფილებასთან ხალხი ირეოდა და ყველა ცდილობდა აღრე მიეცა თავისი ბაგაყენი, ბაგაყენის სადგურის უფროსის თანაშემწე ი. ზუმბულიძე ღებულობდა, ბნმა ილიკომ იმას გარდა რომ ბაგაყენის ფული აიღო, ყველას თითო ნივთი დაატოვებინა, ვიკითხე: ეს კაცი მებატონე არის, თუ რატომ იტოვებს ამას. მეთქი? არა ბატონო ტეტია გლახია გაკაკარდოსნებული, მაგრამ ასეთი ჩვეულება აქვსო. დარეკეს ზარი და ილიკო ახლა სამგზავრო ბილეთების გაყიდვას შეუდგა, ყველა ეს ხალხი ბილეთის კასას მიაწყდა „ხურდა არ მაქვს ხურდაო“ გაისმოდა ილიკოს მკექარე ხმა. ზედმეტი წვილე ბატონო მხოლოდ „მაშინაზე“ არ დამტოვო ეხვეწებოდა ხალხი, ამ რიგათ მან თითოეულ ბილეთზე ზოგს შალური და ზოგს მეტი „ლიშნი“ გადაახდევინა, გამოსაცდელათ მეც ვვიღე ბილეთი და რვა კაპეიკი მეტი გადამაშვლექია, არ მექაშნიკა ეს და ერთი სამხელ ვუცხუნე ჩემი მათრახი ბნ ილიკოს ბეკის თავებში, მაგრამ ეს მისთვის ცოტაა და იმედია დიდო ეშმაკო შენც შენებურათ გაუპასპინძლდები.

სუფსიდან ჩოჩხათში წავიდი. მივადექი სოფლის კანცელარიის კარებს, რომელზედაც შემდეგი განცხადება იყო მიკრული: „ვინც უსაქმოთ შემოვივა შიგ რაიმე იარაღით ჩემი სტრაჟნიკები ესვრიან თოფს და მოკლავენო“, დავიხურე უჩინმაჩინის ქუდი, გვერტზე ჩემი მათრახი წელში, შევადექე კარებს და ერთ კუთხეში მივედე. კანცელარიაში იჯდა ფეხ მოკეცილი თათარი, მწერალი

და ერთი სტრაჟნიკი, რიგრიგობით შემოყავდათ მთხოვნელები, შემოვიდა ერთი და უთხრა ბნო მამასახლისო გთხოვთ, ამეღამ ვახშმათ მეწვიოთო. გამდლობთ, კოწია, გაიხლებიო უპასუხა მან. შემოვიდა მეორე. შენ კავადე ხარ? ხო ბატონო ადგა მამასახლისი ერთი იქით გაარტყა, ერთი აქეთ სილა ებაში, და როდესაც საბრალო კავადე გონს მოვიდა და მიზეზი იკითხა „ნაობახში“ გაისტუმრა. შემოვიდა მესამე, შენ ბრეგვადე ხარ? კი ბატონოვო. ვერ მოასწრო და უცხუნა და უცხუნა მათრახი რატომ პირველ დაბარებაზე არ მოდიო, მასაც ნაობახში უკრეს თავი. შემოვიდა მეხუთე და უთხრა შენ რო იცი ბნო იგი მოვიყვანეო, წამოვარდა მამასახლისი ყოჩაღ ბერიძეო და წასასვლელად მოემზადა, ადგა თუ არა ვიძვრე ჩემი მათრახი და რაც ძალი და ღონე მქონდა ვუცხუნე და ვუცხუნე ბნ „ეფენდის“. დაყლია თვალები და რომ ვერ ფერი დაინახა იყვირა ვინცხა ხარ მამაკონტებული მათრახის ცემა ღმერთმა შეგარგოს კო მხოლოდ „გამოსარჩენი“ რომ ევიღე არ გამამეღავენოვო.

კასიო.

ქვიშხეთის საზოგადოება. თავ. გ. ამილახვარი მწარეთ დაღონებულია მისი ერთგული დამცველის,—გ. ამირაჯიბის დაპატიმრების გამო, რადგან აღარ იცის ახლა, ვის მიანდოს ექვილაბა...*) თ. ამირაჯიბი და მისი ვაზ. „საკაეკაშიე“ ამილახვარისთვის მით ფურო საქირო იყო ახლა, რომ უკანასკნელმა განიზარაბა, გადაახდევინოს გლახებს ბაჟიოცი წლის წინეთ აშენებულ სახლებზედაც კი, რის გამო. ვფიქრობთ, რომ უსათუოთ გაიკრავს, ძმავ ეშმაკო თქვენს მათრახს, მისი პატივცემული ზურგი.

მისივე.

ქვალონი. დღეს ქვალონის ეკლესიაში გადახდილი იქნა პანაშვიდი მხნე და ენერგიულ მოხელის ალექსანდრე სულის უღრავოდ დაკარგულ „კონტროლიურ სულის“ მოსახსენებლად. ხალხი აუარებელი დაესწრო. წარმოთქმულ იქნა სამგლოვიარო სიტყვები. ორატორებმა თავის სიტყვებში ნათლად და მკაფიოდ გაარკვეეს განსვენებულ კონტროლიორის მოღვაწეობა. გლოვობენ განსვენებულ კონტროლიორის რკინის გზის კონდუქტორებიც. მართალია თვით ალექსანდრე, მაგრამ „открытый листъ на право контроля“ მორჩა. ვაი ამისთანა სიცოცხლეს!

დ. ხაშური. ამ უკანასკნელ ხანებში ადგილობრივმა პოლიციამ აქ ძლიერ მოუხშირა ჩხრეკასა და დაპატიმრებას. თუ ასე გასტანა—მოსალოდნელია, მომავალი ახალწლისთვის ხაშურში მხოლოდ ბოქაულ-მამასახლისი-, სტრაჟნიკების“ მეტი

*) ასეთ ჩაგრულებს, როგორც ახალი ისტორიიდან ვიცით ბნო გიორგი გვახავა მფარველობს ხელმე. ეშმაკი.

აღარავინ დარჩეს, რაც უკიდურესათ დაამწუხრებს მათ, რადგან აღარ ეკოლინებათ, შემდეგ ვინ დააპატიმრონ...

ხაზურლების საქმე, ამ თამათ, არც სხვა მხრივ მიმდინარეობს კარგათ, რადგან ამა თუ იმ პირის მიერ „ბახუსის ცრემლით“ თავის მოწამელო დღითი-დღე მატულობს. უკანასკნელათ,—7 სექტემბერს კიდევ მოიწაღეს თავი მიხაილოვის დეპოს ორმა მუშამ,—ქიმერიძემ და ლ. ბოლოკაძემ.

თავის მოწამელის მიზეზათ დეპოზი ზედმეტი შრომის მოსპობას ასახელებენ.

ახლათ გაეშაყებული.

ბორჯომი. ბორჯომის მე სამე კლასის ბუფეტის შესახებ მინდოდა ცოტა რამ მომეწერა, რადგან აქ ხშირათ 2 მ დღის გაკეთებული საქმელით უმასპინძლდებიან გამვლელ-გამოძღვლელს, მაგრამ ბუფეტის პატრონმა,— ბ. არჩვაძემ დამარწმუნა, რომ ძველი საქმელი კუქისთვის უკეთესი მოსანელეებელია, ვინემ ახალიო და მეც აბა რაღა უნდა მე-თქვა? „სიკეთისათვის“ საყვედური ვის უთქვამს??!

ფუსურვებ მათ თქვენი მათრასის კულს...

მართლა, კინალამ დამაიწყდა... ამასწინათ ბორჯომიდან „მათრას-საღამურში“ მოთავსებულმა ლექსმა აქ დიდი ალიაქოთი გამოიწვია... დეპოს „მანტიორი“ კანტორაში მიუვარდა ერთ ვიღაც მოსამსჯოლს და აგინებდა: „აი, შე ასეთ ისეთო!... როგორ გასულე და მე შენ გაზეთში ჩამაგდეო და სხვა... თუმცა უკანასკნელმა ბევრი იფიცა— „ღმერთი, რჯულ... მე არაფერი დამიწერია, თუ გინდა რედაქციაში იკითხო...“, მაგრამ არაფერი ეშველა...—„მე შენ გიჩვენებ!.. ჩემი რედაქცია თანდართა პოლიცია არისო“...—გაიძახოდა ის.

როგორც გადმოგვცეს, ბ. „მანტიორი“ უკვე ყოფილა მის სატრფილო „რედაქციაში“, მაგრამ „რედაქტორს“ სანუგეშო ვერაფერი უთქვამს...

ახ—ი.

ს. სამიქაო. სულ ორი წელიწადია, რაც დაარსდა სანარდო სახლი, და მუშაობაც გაჩაღდა ეხლა კარტასაც შეაჩვიეს ხელი მთელს ქუთაისის გუბერნიაში ჩვენი სოფელი პირველია ამ მხრით. ამ დიდებულ საქმის ინიციატორები არიან ბ-ნი. დ. კ—ნი. ე. ჩ—ლი. ნ. მ—ძე. ბ. მ—ძე. ს. ბ—ია. ნ. ლ—ლი. ამათ გარდა სხვაც ბევრი არიან ინათ სიაში ჩაწერილები მაგრამ იმათი მოხსენება ჯერ-ჯერობით არ მინდა, რადგან ისინი ახლებათ ითვლებიან და ადვილათ შეიძლება გადაეჩვიონ, როცა დაინახავენ რომ მათ უფროსს მეთაურებს ზურგი აწევრებათ მათრასისაგან ისინიც მალე შეშინდებიან რადგან მეტის-მეტეი ლაჩრები არიან. სხვა ეშმაკო, კარგს იზამთ თუ ერთხელ მაინც ჩამოივლიდეთ და დაათვალიერებდეთ ჩვენს სოფელს. ეშმაკო, ძალიან სიფრთხილე კი გმართებთ თორემ ჩვენი ბლადონინი და მამა ი. კარნაძე ძალიან სდევ-

ნიან ახალ შემოსულებს. მოძღვარი ასეთ ტაქტიკას მას შემდეგ დაადგა როცა დრამის ფულზე ლაპარაკი შეიქნა სოფელში.

თქვენი აბადონა.

ქ. სოხუმი. აგრილდა თუ არა, ჩვენი მოსაქმე ხალხი სოხუმს დაუბრუნდა. „მამები“ ყველანი „დაჩაზე“ იყვენ. ისე დასუქებულან (თუმცა არც აქ აკლდათ სიმსუქნე) ისე გამშვენიერებულან, რომ ავ თვალს არ ენახება. ქალაქი უწყლოთ არის. საქიროა „მამებმა“ იზრუნონ, მაგრამ ჯერ-ჯერობით ყურს არ იბერტყავენ, რადგან თვითონ ყველაფერი აქვთ, წყლის მაგიერ შამპანიურს მიირთმევენ და სოხუმელები მეწყერსაც წაუღია.

ამას წინად ქალაქის გამგეობიდან დაითხოვეს ფულის ამკრეფი და ბუზგალტერი. როგორც ამბობენ ფულის ამკრეფს ფული უკრეფია, ბუზგალტერს წიგნებში უწერია და ფულები კი ორივეს ჯიბეში უტენია. ეს საქმე შეიძლება მიფუჩნებულიყო, რომ თავი არ გამოედვა გამგეობის წევრს ანთიმოზ ჯულელს. აქ გვყავდა კიდევ ექიმი, რომელიც ქანქრის ყლაპვას გარდა ავადმყოფებს სქმნელდა ტანისამოსს სტაცებდა. რომ შეატყო საქმე ცუდათ არისო თვითონ მიანება თავი სამსახურს. ეხლა სოხუმელები ეძებენ ექიმს.

დასიცხული.

წერილები რედაქციის მიმართ.

ბ-ნო რედაქტორო! სიამოვნებით ვეთანხმები ბ-ნ კასიოს (მათრას-სალ, № 10) სამედიატორო სამართალზე, იმ პირობით რომ განაჩენი უნდა იქნას გამოცხადებული ერთ-ერთ ქართულ გაზეთში და მასთან მტყუანმა პირობა 25 მ. უნდა გადაიხადოს ოზურგეთის მომავალი რეალურ სასწავლებლის სასარგებლოთ. ჩემის მხრით მედიატორებათ ვასახელებ კალე ჟღენტს და ვანო ლელისპირელს. **მელტონ დოლიძე.**

ბ-ნო რედაქტორო! ვთხოვთ გამოაცხადოთ თქვენი გაზეთის მახლობელ ნომერში, რომ ბორჯომის დეპოს შესახებ დაბეჭდილი ლექსის ავტორი მე არა ვარ (მათრ. სალ. № 11)

ვანო ნაცვლიშვილი

რამდ. მოვხსენებთ ბ-ნ მონტიორს. რომ ფრიად შეცუდარა თუ „რიმკუსის“ სანაკლოთ „ნაგარიშ“ ნაცვლიშვილთან ასწორებს. ვინაიდან ამ უკანასკნელს არავითარი კავშირი არა აქვს აღნიშნულ ლექსთან.

გამოვიდა პირველი ტომი დუტუ მეგრელის ლექსებისა.

წიგნი ღირს 75 კაპ.